

Orienteringsnotat

2. Partsmøde (MOP2) under Cartagena-protokollen om Biosikkerhed

Baggrund

Cartagena-protokollen udsprang som en supplerende aftale mellem parterne i FN-konventionen om biologisk mangfoldighed (Biodiversitetskonventionen). I Konventionen om biologisk mangfoldighed's artikel 19, stk. 3 forpligtede parterne sig til at arbejde på et udkast til en supplerende protokol, der skulle have til formål at sikre et passende højt beskyttelsesniveau i forbindelse med handel og transport af levende genmodificerede organismer over landegrænser.

Den 29. januar 2000 i Montreal, Canada, godkendte parterne Cartagena-protokollen om Biosikkerhed. Protokollen trådte i kraft d. 11. september 2003. Danmark og EU ratificerede protokollen d. 27. august 2002. I maj 2005 er der 119 parter til protokollen.

Formålet med protokollen er, at sikre et passende beskyttelsesniveau i forbindelse med sikker overførsel over grænser, håndtering og anvendelse af levende modificerede organismer (LMO'er). Ved LMO'er forstås organismer som er skabt ved hjælp af den moderne bioteknologi, hvilket i princippet svarer til 'levende genmodificerede organismer' (GMO'er).

Protokollen skal sikre passende beskyttelse mod LMO handel og transports negative virkninger for bevaring og bæredygtig udnyttelse af den biologiske mangfoldighed. Formålet med protokollen er endvidere at tage hensyn til sundhedsrisikoen for mennesker.

1. Partsmøde (MOP1) blev afholdt i Kuala Lumpur, Malaysia d. 23.-27. februar 2004. 2. Partsmøde (MOP2) afholdes i Montreal, Canada d. 30. maj - 3. juni 2005.

EU/dansk holdning til de centrale emner som skal behandles på MOP 2

Rådsbeslutning

Det helt centrale emne på MOP 2 forventes at blive spørgsmålet om parternes forståelse af protokollens artikel 18.2(a) om identifikation af LMO'er der ikke skal udsættes i miljøet, men derimod skal anvendes direkte til fødevarer, foder og forarbejdning, de såkaldte LMO-FFP'er.

På rådsmødet (miljø) den 10. marts 2005 vedtog rådet en rådsbeslutning, der bemyndiger EU-Kommissionen til at føre forhandlingerne på EU's vegne alene i relation til protokollens artikel 18.2(a) om identifikation af LMO-FFP'er. Heraf fremgår det bl.a., at Kommissionen vil sikre sig, at beslutninger truffet på 2. partsmøde er i overensstemmelse med den relevante fællesskabslovgivning. Dette indebærer bl.a. at Kommissionen arbejder for, at:

- OECD systemet til tildeling af entydige koder til GMO'er anvendes
- invitere parterne til at angive transformationsbegivenheden som identifikation af GMO-FFF'er,
- der henvises til Clearingcenterets database for yderligere oplysninger på ledsagedokumentet
- sikre overensstemmelse med EU's lovgivning f.s.v.a. behovet for og niveauet af grænseværdier for, hvornår utilsigtede og teknisk uundgåelig forekomst af godkendte GMO'er i forsendelser skal mærkes

Rådskonklusioner

På rådsmødet (miljø) den 10. marts 2005 blev der også vedtaget rådskonklusioner, der fastlægger forhandlingsmandatet for en række øvrige centrale emner på MOP 2. Danmark støttede vedtagelsen af både rådskonklusionerne og rådsbeslutningen.

Af rådskonklusionerne fremgår det, at EU's holdning til de øvrige relevante emner er følgende:

a) Anmeldelser

Rådet understreger vigtigheden af, at forpligtelsen til at sikre skriftlig anmeldelse forud for en grænseoverskridende overførsel af GMO'er ikke skal fortolkes som en forpligtelse for parterne om at afgive erklæringer om at konkrete forsendelser *ikke* indeholder GMO'er.

b) Ansvar og erstatning

Rådet finder at udviklingen af retsregler vedrørende ansvar og erstatning bør indledes med en ikke juridisk bindende beslutning truffet af protokollens parter. En evaluering af beslutningen kan efterfølgende udgøre grundlaget for en vurdering af behovet for et juridisk bindende instrument. Som udgangspunkt bør national lovgivning vedrørende ansvar og erstatning fungere som ramme for implementeringen af internationale regler og procedurer.

c) Socioøkonomiske aspekter

Rådet anerkender, at forskning i GMO'ers socioøkonomiske konsekvenser er vigtig for forståelsen af emnet. Rådet lægger vægt på, at udveksling af information er væsentlig for protokollens virke og effektivitet. Rådet finder, at Clearingcenteret for Biosikkerhed (BCH) bør spille en væsentlig rolle i udvekslingen af information om GMO'ers socioøkonomiske konsekvenser.

d) Oplysning og inddragelse af offentligheden

Rådet anerkender, at flere internationale organer, særligt Århus Konventionen, behandler spørgsmål om oplysning, uddannelse og deltagelse. Rådet understreger vigtigheden af at afklare synergieffekten af mulige initiativer, der tages inden for rammerne af Cartagena-protokollen.

e) Risikovurdering og risikostyring

Rådet finder det afgørende for implementeringen af protokollen, at der udvikles en ramme for en fælles tilgang til risikovurdering og risikostyring. Rådet støtter at der udvikles frivillige standardformater for de risikovurderingsrapporter, der skal fremlægges i henhold til protokollen.

Øvrige emner

For øvrige centrale emner der skal drøftes på MOP 2 - som der ikke er vedtaget Rådskonklusioner for – er EU positionen (som støttes af Danmark) følgende:

Budget

EU vil konstruktivt medvirke til at finde løsninger på problemet med, at der mangler midler til at støtte udviklingslandenes deltagelse i møderne under protokollen. Det forventes, at blive foreslået at hæve bidragene for 2006. I princippet er EU ikke tilhænger af, at der foretages en ændring af bidragenes størrelse midt i den på forhånd aftalt 2-årige periode. EU kan dog gå med til en sådan justering af budgettet, hvis det er nødvendigt for et effektivt fungerende protokollesekretariat.

Overholdelse af protokollen

Der skal på partsmødet træffes beslutning om reglerne for overholdelseskomiteens arbejdsprocedurer. Overholdelseskomiteen er nedsat under protokollen og har til formål at være protokollens parter behjælpelig med at opfylde deres forpligtelser og håndtere tilfælde hvor bestemmelserne i protokollen ikke overholdes. Udkast til overholdelsesprocedurer er udarbejdet af overholdelseskomiteen og kan accepteres af EU i den foreslåede form. Derudover støtter EU, at medlemmer af overholdelseskomiteen fra udviklingslandene og lande med overgangsøkonomi får deres deltagelse finansieret, når der er sager om dette land på dagsordenen, men påpeger dog at finansieringen skal begrænses til én eller to repræsentanter per part.